



JAARVERSLAG 2013

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Bestuur en organisatie.....	4
3.	Projecten in Nepal.....	4
a.	Biogasinstallaties	4
b.	Toiletten en improved cooking stoves (ICS)	5
c.	Scholen	5
4.	Monitoring.....	6
5.	Fondsenwerving en promotie in Nederland	6
6.	Financieel	8

1. Voorwoord

2013, een jaar waarin veel projecten werden gerealiseerd en een jaar waarin werd gefilosofeerd en gesproken over mogelijk andere manieren waarop projecten kunnen worden aangevraagd, geformuleerd en vervolgens worden gefinancierd en gerealiseerd. Koerswijzigingen in beleid dus; ingegeven door een wereld om ons heen die verandert, in velerlei opzicht, maar met name ook op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Terwijl we ons hiermee bezighielden, bleven we gelijktijdig bezig met fondsenwerving in Nederland en begeleidden Rajman en Bikulal in Nepal projecten. Projecten die mogelijk werden doordat velen in Nederland financieel willen bijdragen en omdat Nepalezen graag het vele (fysieke) werk verrichten dat nodig is om toiletten, improved cooking stoves en biogasinstallaties te bouwen.

Al met al voldoende stof om een jaarverslag te schrijven en om onze sponsors en anderszins geïnteresseerden te informeren.

Vlissingen, april 2014

Stichting Ramro

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.A. Zanders', written in a cursive style.

J.A. Zanders, voorzitter

2. Bestuur en organisatie

Ook in 2013 bleef de samenstelling van het bestuur ongewijzigd. Jos Zanders (voorzitter), Anja Meerman (penningmeester), Sjef van den Broek (bestuurslid) en adviseurs Toob Meerman, Heleen van Vlaardingen en Anneke Daane vormden het bestuur en de spil van Stichting Ramro. John Koolwijk droeg opnieuw bij aan de totstandkoming van het financiële jaarverslag. Het 7^e op rij sinds de oprichting van de stichting in 2007.

Ook de Nepalese vertegenwoordiging door de heren Rajman Tamang en Biku Lal Tamang bleef ongewijzigd. Zij zijn respectievelijk constructiemanager en programmacoördinator en zonder hun inzet en die van de leden van de Project Management Committees (PMC's) ter plaatse, zou de voorbereiding en realisatie van projecten niet mogelijk zijn.

De community based organisation (cbo) Shree Ramro Youthclub bewees ook in 2013 haar diensten, hoewel in het jaar de aanzet werd gegeven tot een andere samenstelling van de cbo. Het bleek raadzaam om er een grotere geografische spreiding in tot stand te brengen met een vertegenwoordiging uit meer verschillende dorpen. In januari 2014 zal dit gerealiseerd worden.

Het bestuur in Nederland kwam in 2013 vijf keer formeel in vergadering bijeen. Tussentijds werd veelvuldig informeel met elkaar overlegd. Het jaarverslag over 2012 werd in november vastgesteld en gepubliceerd en in augustus verscheen de digitale nieuwsbrief.

Daarnaast werden gedurende het jaar veel nieuwsitems geplaatst op de website (www.ramro.nl) en op de Facebookpagina van Ramro die in 2013 werd geïntroduceerd. Met deze nieuwsitems hopen we velen tussentijds te informeren over het wel en wee van Stichting Ramro.

3. Projecten in Nepal

a. Biogasinstallaties

In 2013 werden 65 biogasinstallaties gebouwd. 25 in VDC Sipali Chilaune, 15 in Kharpachok en 25 in Mangaltar. Ook nu weer was de inzet door de Nepalese gezinnen groot. Zoals altijd zorgde ieder gezin voor de aanvoer van zand en voor alle menskracht nodig voor de aanvoer van materialen, graafwerk en bouwwerkzaamheden. Technische begeleiding en uitvoering en onderdelen zoals het roerwerk, de gasleiding en het kookstel werden ook in 2013 weer bekostigd door de Nepalese overheid, dankzij de opbrengsten van de wereldwijde CO₂ - emissiehandel.

De bouw van de 65 installaties startte in april en werd afgerond in het najaar. De financiële verantwoording door onze projectcoördinator Biku Lal Tamang volgde snel en was nauwgezet en correct als altijd.

b. Toiletten en improved cooking stoves (ICS)

Al vroeg in het jaar en direct nadat de contracten tussen Stichting Ramro en de betreffende PMC's (Project Management Committees in de dorpen) waren afgesloten, begon men in Nepal met de voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van maar liefst 991 toiletten en Improved Cooking Stoves.

Aan het eind van februari werd door Rajman en Biku Lal geconstateerd, dat die voorbereidingen door de gezinnen zelf zo ver klaar waren, dat de inkoop van cement, stenen en andere materialen kon plaatsvinden. Intussen werden de voorlichtingsbijeenkomsten over de bouw van toiletten en ICS gehouden en waren de dorpelingen er echt klaar voor. Vanaf de maand maart werd vervolgens keihard gebouwd aan:

- 440 toiletten en Improved Cooking Stoves (ICS) in VDC Sipali Chilaune
- 551 toiletten en Improved Cooking Stoves in VDC Walting.

Belangrijk om te benadrukken is, dat bij elk toilet ook steeds een Improved Cooking Stove (ICS) wordt gebouwd. Stichting Ramro helpt de gezinnen die bijvoorbeeld onvoldoende buffels of koeien hebben om een biogasinstallatie te bouwen, door ze te trainen een ICS te bouwen. Hiermee worden ze in de gelegenheid gesteld om rookarm te koken. Een ICS is een lemen tunnel, waarin hout wordt verbrand. De rook verdwijnt via een lemen rookkanaal naar buiten. De verbranding van hout in een ICS is veel efficiënter dan op open vuur waarbij veel warmte verloren gaat. Hierdoor is minder hout nodig.

De Nepalezen bouwen en onderhouden zelf de ICS. Hiervoor krijgen zij instructie van onze lokale projectmanagers en van getrainde en ervaren dorpsgenoten. Stichting Ramro verzorgt de instructie, het 'gereedschap' en de metalen rookuitlaat.

c. Scholen

Nirmala Primary School in Thulo Parsel:

De school is in goede handen van de Franse stichting AUM Nepal en van het Schoolmanagement, o.l.v. de Nepalees, mr. Salam Singh. Het gebouw en de inventaris worden goed onderhouden, het lesmateriaal en de lesmethoden voldoen aan de eisen die door de Nepalese overheid worden gesteld. Het lerarenkorps is op sterkte en de leraren die we regelmatig spreken, werken met plezier en enthousiasme. Stichting Ramro volgde, net als in voorgaande jaren het wel en wee van de school. Tijdens een monitorbezoek in januari 2013 werd ons om een financiële bijdrage gevraagd voor de reparatie van een deel van het gebouw dat tijdens een aardbeving in 2012 beschadigd raakte. We zegden die steun toe, onder de voorwaarde, dat ook AUM of andere sponsors zouden bijdragen. Eind 2013 was nog niet duidelijk of de aanvullende financiering van AUM ook beschikbaar wordt gesteld.

Primary School in wardnr. 9 van Kusheswar Dumja:

Ook voor deze school geldt, dat – nadat we in januari 2011 het gebouw officieel overdroegen aan het Schoolmanagement – gebouw en inventaris goed worden onderhouden en dat lesmateriaal en – methoden voldoen aan de eisen die door de Nepalese overheid worden gesteld. Wij kunnen dus op afstand toezien en meeleven in het reilen en zeilen.

Ruim 120 kinderen uit ward nr. 9 van Kusheswar Dumja gaan dagelijks in hun eigen dorp naar school en hoeven geen kilometers (te voet) te overbruggen. In het verslagjaar 2012 werden geen nieuwe activiteiten ontplooid (noch in fondsenwerving, noch in realisatie) op het gebied van 'scholen'.

4. Monitoring

Naarmate projecten worden afgerond en steeds meer biogasinstallaties, toiletten en improved cooking stoves worden gebouwd, verandert het karakter van monitoring.

In voorliggende jaren zijn inmiddels honderden biogasinstallaties, toiletten en ICS gebouwd, waardoor het onmogelijk is geworden om de controle op gebruik en onderhoud zelf te blijven doen. Wel zijn we van mening, dat zo'n controle van groot belang is en blijft. Dat de 'oude' installaties en toiletten (ze dateren al uit 2006) goed onderhouden en adequaat gebruikt worden, is niet alleen belangrijk voor de families zelf, maar heeft ook een positieve uitstraling op mogelijk toekomstige gebruikers in de omgeving. Duidelijk is dat controle niet langer (alleen) door bestuursleden en vrijwilligers uit Nederland van Stichting Ramro kan gebeuren. Daarvoor zijn de aantallen te groot geworden en is het gebied te uitgestrekt.

Het is om die reden, dat we de taak van monitoring en reporting in het verleden steeds hebben neergelegd bij de lokale Project Management Committees (PMC's). Het is aan hen om jaarlijks alle installaties en alle toiletten te controleren op gebruik en onderhoud. Bij voorkeur moet die controle bij wijze van kruisbestuiving gebeuren. Dat wil zeggen dat een PMC-member uit wardnr. 1 bijv. de controle doet in ward nr. 9.

Naast de monitoring door PMC's wordt ook af en toe, en steekproefgewijs gecontroleerd door bestuursleden van Stichting Ramro en diverse vrijwilligers. In januari deden Jos en Anneke dat. Ze waren in Nepal, gelijk met Wouter en Ad, die er namens EPZ en in het kader van de sponsoractie Fietsen Scoort een kijkje namen hoe de projecten worden uitgevoerd en hoe de voorzieningen (toiletten, ICS en biogasinstallaties) worden gebruikt en onderhouden. Goed om te constateren en vermelden is, dat Biku Lal Tamang, onze projectcoördinator, toeziet op monitoring door de lokale PMC's en dat hij hierover ook rapporteert.

5. Fondsenwerving en promotie in Nederland

Ondanks een minder gunstig economisch tij werd in 2013 veel en succesvol aan fondsenwerving gedaan. We zijn dankbaar voor trouwe vaste donateurs en blij met elke nieuwe. Daarnaast is het goed om te zien, dat ook een mooi bedrag binnenkwam door de verkoop van Nepalese spullen tijdens markten en bij presentaties en dergelijke. Al die activiteiten droegen tevens bij aan het vergroten van de naamsbekendheid van Ramro.

Na een onderbreking van 2 jaar werd in de zomer van 2013 bekend, dat Ramro in 2014 weer deelnemer zou mogen zijn in de landelijke sponsoractie 'Wandelen voor Water', geïnitieerd door Aqua For All. Als steunpunt dit keer, schreven we in juni een projectvoorstel, dat gelukkig werd gehonoreerd. Daarom gingen we in

de daarop volgende maanden op zoek naar Zeeuwse basisscholen die in maart 2014 tijdens of in de buurt van Wereldwaterdag willen meedoen aan deze sponsorloop.

We vonden 5 Walcherse scholen bereid en dat betekent, dat ongeveer 360 kinderen in maart 2014 een poging gaan doen om voldoende geld bijeen te lopen om 250 toiletten en ICS te bouwen in Kabhre Palanchok.

Daarnaast kwamen we – eveneens dankzij onze goede relatie met Aqua For All – in november in contact met Rotary Club Brummen-Engelenburg. Deze RC wilde graag op korte termijn een passend project in Nepal realiseren. Wij speelden daarop in, door een projectvoorstel conform het Aqua For All-model te schrijven, hetgeen in december werd goedgekeurd. Zodoende kregen we de beschikking over een budget van 24.500 euro, waarmee in de eerste helft van 2014 maar liefst 600 toiletten en ICS kunnen worden gebouwd in de dorpen Baluwapati Deupur en Sisakhani.

Het is bijna onmogelijk om een volledige opsomming te geven van alle activiteiten m.b.t. fondsenwerving en promotie; bovendien bestaat daarbij het gevaar dat activiteiten (en dus mensen) vergeten zouden worden. We volstaan met het noemen van een aantal bijzondere of juist heel gewone:

- Een aantal keer waren we te gast bij Vrouwen van Nu en tijdens ANBO-bijeenkomsten. We presenteerden Stichting Ramro, vertelden over onze activiteiten in Nederland en Nepal en mochten onze Nepalese spullen verkopen. De 'biogasfilm van Marloes en Marjolein' kwam daar goed bij van pas.
- Diverse bedrijven en heel veel particulieren bleken trouwe giftgevers te zijn. Ze steunden ons opnieuw in 2013.
- Nog steeds verkoopt Annie Aalbrechtse (Mode Vanuutuus te 's Heer Arendskerke) geheel belangeloos, een aantal van onze Nepalese producten. De opbrengst komt volledig ten goede van Stichting Ramro.
- We stonden op heel veel markten, braderieën en fairs en gingen op bezoek bij kerken en organisaties en hielden daar presentaties. Dat leverde ruim 11.000 euro op en veel naamsbekendheid. Een bedankje aan alle vrijwilligers die ons hielpen is hier op z'n plaats.
- Een aantal mensen besloot om maandelijks een bescheiden bedrag aan Ramro te doneren (of ging daar gewoon mee door). Ook maakte een aantal donateurs gebruik van de mogelijkheid om te schenken via notariële akte. Een mogelijkheid die overigens inmiddels van overheidswege is vereenvoudigd. Hierover is meer informatie te lezen op de website (www.ramro.nl). Samen bewijzen zij, dat 'veel kleintjes een grote maken'.

Het gaat te ver om alle giftgevers persoonlijk te bedanken. Onze dank gaat uit naar een ieder die ons het vertrouwen gaf en de mogelijkheid om onze doelen in Nepal te realiseren.

6. Financieel

(bedragen in Euro's)

Balans per 31 december

	2013	2012		2013	2012
<i>Vorderingen</i>			<i>Eigen vermogen</i>		
Rente spaarrekeningen	374	803	Bestemmingsvermogen per 1 januari	72.124	46.618
			Exploitatie lopend jaar	-42.919	25.506
			Bestemmingsvermogen per 31 december	29.205	72.124
<i>Liquide middelen</i>					
ING	123	716			
Spaarrekening ING	1.189	1.800			
Bank Nepal	2.000				
Spaarrekening ASN	25.239	46.925			
Kas	80				
Geldverplaatsingen	200				
	<u>29.205</u>	<u>72.124</u>		<u>29.205</u>	<u>72.124</u>

Staat van inkomsten en uitgaven

	2013	2012
Inkomsten		
<i>Giften:</i>		
Biogas	1.035	14.090
Toiletten	148	610
School	90	
Water		25
Algemeen	9.057	36.008
Collecte kerken	2.244	2.945
Totaal giften:	12.574	53.678
Uitgaven		
<i>Projectkosten:</i>		
Herstellen Shree Nirmala School (2013-1)	2.518	
440 toilet/ICS Sipali (2013-3)	21.511	
25 biogas Sipali (2013-4)	3.423	
25 biogas Mangaltar (2013-6)	3.423	
551 toilet/ICS Walting (2013-7)	34.152	
15 biogas Karpachok (2013-5)	2.053	
35 biogas/ICS Pokhari Narayansthan		5.255
326 toiletten/ICS Sipali Chilaune		23.497
80 toiletten/ICS Karpachok		5.766
13 biogas/ICS Mangaltar		1.950
52 toiletten/ICS Mangaltar		3.748
	67.080	40.216
	-54.506	13.462
<i>Overige kosten en inkomsten:</i>		
Heffingen		24
Bankkosten	113	139
Promotie middelen	261	618
Contributies en verzekeringen	85	77
Inkopen Nepal tbv verkopen	3.470	4.058
Verkopen Nepal producten	-15.142	-16.176
Rente ontvangst spaarrekening	-374	-784
Totaal uitgaven	overschot -11.587	overschot -12.044
Exploitatieresultaat	tekort -42.919	overschot 25.506

Bestemmingsreserve per 31 december 2013

<i>Biogas</i>	stand per 1 januari	0
	giften en subsidie 2013	<u>1.035</u>
		1.035
	Projectkosten biogas	8.899
	Overheveling uit algemene giften	<u>-7.864</u>
	Reserve biogas per 31 december	<u><u>0</u></u>
<i>Toiletten</i>	stand per 1 januari	0
	giften en subsidie 2013	<u>148</u>
		148
	Projectkosten toiletten en ICS	55.663
	Overheveling uit algemene giften	<u>-55.515</u>
	Reserve toiletten per 31 december	<u><u>0</u></u>
<i>School</i>	stand per 1 januari	0
	giften en subsidie 2013	<u>90</u>
		90
	Projectkosten	2.518
	Overheveling uit algemene giften	<u>-2.428</u>
	Reserve school per 31 december	<u><u>0</u></u>
<i>Water</i>	stand per 1 januari	300
	giften en subsidie 2013	<u>0</u>
		300
	Projectkosten	<u>0</u>
	Reserve water per 31 december (overschot)	<u><u>300</u></u>
<i>Algemeen</i>	stand per 1 januari	71.824
	giften en subsidie 2013	11.301
	Overige inkomsten en uitgaven exploitatie	<u>11.587</u>
		94.712
	Overheveling naar andere budgetten	-65.807
	Reserve algemeen per 31 december (overschot)	<u><u>28.905</u></u>
Totaal bestemmingsreserve per 31 december 2013 (overschot)		<u><u>29.205</u></u>

7. Toelichting op financiële overzichten

Uit voorgaande cijfers blijkt dat het resultaat over 2013 een negatief saldo kent van € 42.919. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2013 voor € 67.080 aan projecten is besteed. Het typeert ook de financiële cyclus van de stichting; in de periode, voorafgaand aan besteding wordt vermogen opgebouwd. Vaak loopt dit patroon gelijk aan de boekjaren. Dat is ook in 2013 weer te zien; besteding van opgebouwd saldo uit voorgaand jaar. Daardoor is het eigen vermogen ten opzichte van 2012 gedaald van € 72.124 naar € 29.205. De inkomsten zijn in 2013 (€ 12.574) gedaald ten opzichte van 2012 (€ 53.678).

Niet te vermijden kosten (heffingen en bankkosten) werden beperkt tot een bedrag van € 113,00.

De kosten voor inkoop van goederen in Nepal bleven in 2013 op vergelijkbaar niveau met die in 2012. Daar stond ook een evenredige verkoopopbrengst tegenover.

Het eigen vermogen per 31 december 2013 is zoals in voorgaande jaren uitgesplitst naar verschillende bestemmingsreserves. Een groeiende algemene bestemmingsreserve was in voorgaande jaren waar te nemen. Steeds minder wordt gedoneerd voor specifieke doelen. Projectreserves zijn aangevuld uit de algemene bestemmingsreserve.